

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter zameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 5.

Sobota, 16. januarja 1932.

Leto VII.

Kdo naj se briga za nezaposlene?

Kdo naj se briga za nezaposlene? Na to vprašanje je sicer jako kratak in točen odgovor: Za nezaposlene bi se morala brigati splošnost, tista splošnost, ki je odgovorna za gospodarstvo, ki vodi gospodarsko in socialno politiko človeške družbe. To je logični odgovor na gornje vprašanje.

Ni pa tako danes na tem božjem svetu. Človeške družbe ne vodi splošnost, ne ljudje, ki bi imeli zmisel za splošni interes, ampak kapitalizem. Človeška družba vodi svojo gospodarsko politiko absolutno v duhu kapitalizma, v duhu kapitalističnega razreda, ki pozna samo pomočke za ustvarjanje dobičkov, vse drugo pa ga ne briga. Gospodarska politika raznih političnih in gospodarskih edinic je popolnoma v rokah kapitalizma, vrhutega pa še idejno zaslužjena njegovemu gospodarskemu sistemu in njega duhu.

Odtod prihaja, da kapitalizem uvaja in porablja stroje, ljudi, člane človeške družbe pa meče pod kap in ga prav nič ne briga, če tam poginejo.

Vendar stroji niso krivi nezaposlenosti. Tehnični napredek je potreben in nujen, toda ta tehnični napredek bi moral olajšati delo delavcu, omogočiti celotni človeški družbi prijetnejše življenje in zdravje ter nuditi potreben čas za razvedrilo, odpočitek in izobrazbo. Z vsakim tehničnim napredkom bi moralo tudi delavstvo imeti boljše življenje, ne pekel, kakor ga ima danes, če dela, še hujši pa, če ne dela.

Tudi iz praktičnega življenja vemo, da se danes vodi vse gospodarstvo s strogo kapitalističnega ali kapitalistično-razrednega stališča. To je pravi vzrok današnje socialne bede, ki je nastala zlasti v sedanjih krizi. Ni resnica, da bi bile glavni vzrok politične razmere, vojni dolgovi, efijaltno nezaupanje med posameznimi državami. Ta položaj kapitalizem le izrablja, da poslabša položaj delovnih slojev, ter ga obenem tolaži s tisoči receptov, kako naj se ozdravi gospodarstvo in odpravi nezaposlenost. Dovolj je, če konstatiramo, da se mednarodni kapitalizem doslej ni lotil resno niti enega problema, razen, kako bo izšel zadnji dolg iz tega ali onega naroda. Na splošnost, na splošni interes človeštva pa sploh ne misli.

Iz vsega tega sledi, da je gospodarska politika na krivi poti in najmanj, kar smemo zahtevati že danes, je zadostno zavarovanje nezaposlenih. Zato, ker se blago in vrednosti sploh izmožgavajo iz narodov, zato, ker se delavcev ne smatra več za člane človeške družbe, ampak le za orodje, ki se ga vrže v kot, če se ga ne rabi, zato je nezaposlenost, zato strda in umira milijone ljudi, ki so »ustvarjeni po božji podobi«.

To je krivica, to je greh nad človeštvom. Laž je, da gospodarstvo ne bi preneslo teh socialnih bremen. Od dobička, ki ga imajo kapitalisti ob dobrih in boljših konjunkturah, naj plačujejo v obliki davkov tribut v ta namen in država, ki mora predstavljati vse prebivalstvo posameznih političnih enot, je vsaka dolžna skrbeti za to, da velik del državljanov ne trpi pomanjkanja v škodo zdravja — in če hočete naroda — ten ne hira in poginja po cestah in brlogih.

Rudarji za staroupokojece.

Uredite vprašanje pokojnin staroupokojencem!

Poleg vsega gorja, ki danes tlači rudarsko delavstvo Dravske banovine, še pride najtežje, to je vprašanje ureditve pokojnin rudarskih staroupokojencev, vdov in sirot.

Krivica, ki se tem revežem godi že celih deset let, je več kot vnebovpijoča. Pomislimo, ti nesrečneži so desetletja in desetletja pred in med vojno plačevali visoke prispevke za svoje pokojninsko zavarovanje v zlati valuti. Prišla je vojna in z njo vred inflacija denarja ter končno zamenjava 4 kron za 1 dinar. To je uničilo skoro vse premoženje pokojninske blagajne bratovskih skladnic, vključno vojno posojilo, in s tem tudi uničilo vse nadeje zavarovancev, ki so potem namesto 20—48 zlatih kron dobivali 5—12 papirnatih dinarjev mesečne pokojnine.

Da se tej krivici, ki je prizadela te upokojence, vsaj nekoliko odpravimo, je v letu 1921 podvzela takratna »Unija slov. rudarjev« (sedaj Z. R. J.) vse korake v smeri omiljenja te krivice. In res, posrečilo se ji je, da se je z zakonom z dne 19. febr. 1922 ustanovil »Pokrajinski pokojninski sklad za rudarje«. Iz tega sklada so potem dobivali ti upokojenci po zadnji naredbi Din 150.—, za ženo Din 46.—, vdova Din 112.50 in sirota pa Din 37.50 doklade mesečno. V letu 1930 je bilo teh upokojencev 1016, vdov 1148 in sirot 264, skupaj 2428 oseb, ki so prejele v tem letu na rednih in izrednih dokladah 5.070.546 dinarjev.

Sredstva za ta sklad so se pobirala po Din 5.— od prodane tone premoga v Sloveniji, kar je znašalo v letu 1930 nad 7 milijonov dinarjev.

Da vse skupaj ni z daleka odgovarjalo eksistenčnim potrebam prizadetih, je naravno. Z novim pravilnikom o bratovskih skladnicah, ki je stopil v veljavo dne 1. jan. 1925, se je vprašanje ureditve pokojnin pred tem datumom izločilo in s tem napravilo dve kategoriji upokojencev, to je staro in novo upokojence.

Pribijemo samo dejstvo, da so se vsa delavska zastopstva

ves čas trudila, da se to vprašanje pravilno reši, medtem ko so se podjetniki zopet s svoje strani trudili, kako ta sklad odpraviti?

Že dolgo se je tajno in javno šušljalo, da se ima ta sklad ukiniti, a staroupokojence pa vreči v breme prazni pokojninski blagajni bratovske skladnice. Dne 8. t. m. pa je nenadoma dobila Zveza rudarjev Jugoslavije od Delavske zbornice obvestilo, da Oddeljenje za rudarstvo ministrstva za šume in rude sklicuje za dne 13. t. m. v Beogradu razpravo o vprašanju obstoja tega podpornega sklada.

Zveza rudarjev Jugoslavije je takoj poslala na ministrstvo za šume in rude spomenico, ki je bila tudi sprejeta na velikem shodu rudarjev v Trbovljah v soboto, dne 9. t. m. Spomenica se glasi:

Spomenica

Kr. ministrstvu za šume in rude
Beograd.

Rudarsko delavstvo, zbrano na javnem zborovanju v Trbovljah dne 9. jan. 1932 je po zaslišanju poročila, da sliče naslovno ministrstvo za dne 13. jan. 1932 v Beogradu anketo, na kateri se ima razpravljati o vprašanju obstoja »Pokrajinskega pokojninskega sklada za rudarje« v Ljubljani, sklenilo za prositi naslov, da v pogledu rešitve vprašanja staroupokojencev, vdov in sirot upošteva sledeče:

1. Pokojnine staroupokojencev se naj valorizirajo po ključu ena predvojna krona Din 15.—.

2. Za kritje teh dajatev naj se ustanove pri vseh glavnih Bratovskih skladnicah v državi rudarski podporni skladi, ki naj bodo pod upravo glavnih odborov. V te rudarske podpirne sklade naj prispevajo vsa rudarska podjetja po 2%, topilniška podjetja po 1% od vrednosti svoje produkcije.

Presežki teh rudarskih podpor-
nih skladov se naj porabijo za po-
stopno ustvaritev kapitalnih rezerv
za rudarsko pokojninsko zavarova-
nje.

Dokler se ti predlogi ne izvede-
jo, naj ostane v veljavi zakon z dne
19. febr. 1922.

Brüning pogorel.

S fašisti ni mogoč kompromis.

Nemški kancler Brüning se je pogajal s Hitlerjem oziroma nacionalnimi socialisti glede podaljšanja poslovne dobe predsednika republike. Pogajal se je s stranko, o kateri je še nedavno rekel, da je ilegalna in protidržavna. Ker kancler nima dvotretjinske večine v državnem zboru za glasovanje o podaljšanju poslovanja predsednika, je hotel pridobiti tudi Hitlerja. Hitler pa je ponudbo odklonil ter zahteval, naj se v tem vprašanju glasuje s plebiscitom. Isto stališče so zavzemali tudi nemški nacionalci Hugenberg, ki so pa sodelovanje tudi pri plebiscitu odklonili.

S svojo akcijo je Brüning močno podprl samozavest nemškega fa-

šizma, ki ga vodi Avstrijec Hitler. Hugenberg sovraži Brüninga, ker mu je razcepil stranko, zato je pridobil Hitlerja, da ostane zvest zvezi nacionalnih strank, izigral pa je Brüninga, hoteč se s tem prikupiti Hindenburgu. Hugenberg je tudi prvi zahteval plebiscit za podaljšanje poslovne dobe predsednika, Hitler pa je iniciativo prevzel.

Ukinitev zlate denarne podlage v Angliji, o kateri so mislili pesimisti, da bo povzročila pravo denarno krizo, se je nasprotno za Angleže dobro obnesla. Letos nameravata tudi Nemčija in Holandija ukiniti zlato valutno podlago.

darskem duhu pa utegnemo imeti še krize, hujše krize, če se splošnost ne spametuje.

Brestovska obsodba

Deset obsojenih, eden oproščen.

Pred varšavskim sodiščem se je dovršil dolgotrajni proces proti političnim »zločincem«, ki jih je dal Pilsudski ob zadnjih poljskih parlamentarnih volitvah zapreti. Večinoma so bili aretirani kandidati opozicijskih strank. Nekaj epizod iz procesa smo nedavno že priobčili. V splošnem pa je bil ta proces sad političnega terorja in provokaterstva, ki so ga izvajale vladajoče osebe.

Na obtožni klopi je sedelo enajst oseb; druge so prej izpustili. Obtoženi so bili socialistični poslanci dr. Liebermann, Barlicki, Dubois, Ciolkosz, Pragier in Mastek. Dalje poslanca Piastove stranke, bivši ministrski predsednik Witos in bivši notranji minister Kiernik, kakor tudi poslanec radikalne ljudske stranke Baginski ter poslanca kmetiške stranke Putek in Sawicki. V glavnem so bili obtoženi, da so hoteli vreči vlado maršala Pilsudskega. Zaslišanih je bilo 180 obremenjevalnih in 320 razbremenjevalnih prič. Obtožence je branilo 19 odvetnikov.

Obsojeni so bili: Liebermann na 2½ leta ječe, Mastek 3, Ciolkosz 3, Pragier 3, Dubois 3, Witos 1½, Kiernik 2½, Putek 3, Baginski 2, Barlicki 2½, Sawicki je bil oproščen obtožbe.

Ta zarotniški proces, ki se je torej dokončal te dni, je bil nedvomno eden najznačilnejših političnih procesov. V borbi za demokracijo na Poljskem so bili obsojeni v ječo zgoraj navedeni socialisti in drugi.

Francoska vlada odstopila.

Desničarski kurz v agoniji.

Predsednik francoske vlade Laval je moral deloma reformirati svojo vlado. Imel je namen pritegniti radikale, zlasti Herriota, v vlado, in sicer naj bi prevzel zunanje ministrstvo. Herriotova stranka je pa sodelovanje v vladi odklonila, na kar je vlada podala demisijsko dne 12. t. m. Laval pravi, da je hotel sestaviti koncentracijsko vlado zaradi važnih konferenc, ki se bodo vršile zaporedoma ter je hotel s tem dati bolj »narodno« avtoriteto francoskim delegacijam.

Borba za Hindenburga se nadaljuje.

Vedno bližje odločitvi.

Nemški nacionalni socialisti in nemški nacionalci so za podaljšanje funkcijske dobe predsednika republike Hindenburga samo tedaj, če se o podaljšanju njegove poslovne dobe odloči s plebiscitom. Nikakor se pa ne strinjajo s tem, da bi o tem sklepal parlament.

Desničarji pričakujejo pri tem plebiscitu priliko za propagando za fašizem. Obenem pa pomeni ta zahteva nezaupnico parlamentu kot suverenemu zastopstvu naroda. Brüning baranta z nacionalisti in je še veliko vprašanje, če jim ne podleže.

Obsedno stanje na Ogrskem. Socialistični list »Nepszava« je oblast zaplenila, ker je pozivala, da naj se po deželi kljub izjemnemu stanju prirede protestni shodi proti proračunu in za mir. V Budimpešti so shod tudi priredili, ne da bi bila oblast posegla vmes.

Nekaj števil in stanarina.

V torek, dne 12. t. m., je imel ljubljanski občinski svet sejo, na kateri je razpravljalo o občinskem proračunu.

V poročilu in debatah o proračunu se je razpravljalo seveda o raznih davkih in dokladah, tako tudi o dragih stanovanjih in stanarini. Iz teh razprav posnemamo naslednje številke o najemninah v starih ljubljanskih hišah, ki so znašale leta:

1925	22.985.000 Din
1929	36.057.000 Din
1930	41.000.000 Din
1931	48.000.000 Din

Še v zadnjem letu, ko se je že pričela propaganda za znižanje najemnin, so se podražila stanovanja v starih hišah za 7.000.000 dinarjev. V šestih letih so torej hišni posestniki zvišali v celoti najemnino v starih hišah za celih 25 milijonov dinarjev, to je na vsakega prebivalca Ljubljane pride po petih letih okoli 420 Din več stanovanjske najemnine kakor pred letom 1925.

Hišni posestniki trdijo, da imajo ogromne davke, popravila, bančne obresti in druge stroške. Predvsem moramo poudariti, da pri starih hišah, ki so ohranile predvojno vrednost, oziroma so danes še več vredne, teh stroškov ni tako mnogo. Znašajo morda v celoti dva do tri odstotke in že to je mnogo.

Iz navedenega poročila pa vidimo, da so se dokladna bremena in davki znižali.

Od sto kron se je plačalo leta:

1914	47 kron
1923	69 kron

Od 100 dinarjev leta:

1926	Din 51.—
1932	Din 35.50

Iz teh števil je razvidno, da so te davščine še nižje, kakor so bile leta 1914 ter da hišnim gospodarjem ostane od najemnin domala dve tretjini stanovanjske najemnine, odštevisi manjše izdatke za popravila in eventualne manjše obresti, tako da v Ljubljani uživajo hišni posestniki, ki jih ni štiritoč, nad 20 milijonov dinarjev hišne rente.

Že samo iz teh podatkov je jasno razvidno, da je stanovanjska najemnina oderuško visoka. Vemo sicer, da so se vršile s hišami špekulacije, da je verižništvo s hišami cvetelo, toda nemoralno je, da mora ljubljansko uradništvo in delavstvo nositi stroške in krvaveti v prid špekulativnemu oderuštvo. Verižništvo s stanovanjskimi hišami bi se bilo moralo že prej preprečiti.

Hišni posestniki kot taki nimajo torej prav nobene pravice zagovarjati svojo dosedanja oderuško politiko. Po drugih državah imajo še stanovanjsko zaščito, pri nas pa cvete oderuštvo. Čas je že, da se nekaj ukrene.

Za podpiranje brezposelnih in znižanje najemnin.

Strokovna komisija v Mariboru sklicuje za nedeljo, 24. januarja, ob pol 10. uri v veliko kazinsko dvorano

JAVEN SHOD

z dnevnim redom:

1. Gospodarska kriza, brezposelnost in podpiranje brezposelnih;
2. Stanovanjsko vprašanje in maksimiranje najemnin.

Referenta ss. Petejan in Eržen.

Delavci, nameščenci in najemniki, udeležite se tega shoda vsi, ki občutite posledice gospodarske krize, brezposelnosti in plačujete pretirano

visoko najemnino, da bomo skupno zahtevali nujno odpomoč, predvsem javna dela, podpiranje nezaposlenih in maksimiranje najemnin.

Doma in po svetu.

Ne pozabimo, da smo delavci, delavke, nameščenci. Najslabše je za človeka, če sam nase pozabi. Pozabi pa človek rad nase, če se mu prav dobro godi ali pa prav slabo. Če ga njegov izkoriščevalec boža in gladi, se sicer prevzame, postane pa suženj in proč je z njegovo skrbjo zase kot delavca. Vara se v sladkih besedah in ne misli več nase. Če je delavec v bedi, rad resignira na vse, nase in včasih tudi na življenje. Obupa, da bi še sploh mogel postati človek, kakršnega si misli. Oboje je krivo. Delavec, nameščenec ne sme nikdar pozabiti nase, če hoče ostati človek, ne lutka. Varovati mora svoje dostojanstvo ter se okleniti trdnosti, trdno svoje svobodne strokovne organizacije in vedno imeti naročene delavske liste. Edino organizacija in delavski tisk mu dasta deloma moralno in tudi materialno pomoč. Zato čitajte in širite »Delavsko Politiko«! Nabirajte naročnike, da bo naša moč!

Konstituiranje v senatu. Po seji senata v Beogradu je bil dne 12. t. m. izvoljen za predsednika kluba prof. dr. Josip Silović.

Proti visokim cenam v gostilnah in na trgu. Banska uprava je naročila policiji in občini, da kontrolirata cene v gostilnah in na trgu. Zadruga sama uvideva, da so gostilniške cene previsoke ter je predlagala znižanje za 20 odstotkov. Cene so pa padle mnogo več. Mesu se je znižala cena za 100 odstotkov, marsikje so pa še v veljavi cene, ki so bile uvedene pred par leti.

Upokožitev rektorja beogradske univerze. Po dolgem presledku so se dne 11. t. m. pričela zopet predavanja na beograjski univerzi. Par dni pred otvoritvijo univerze je bil upokožen dosednji rektor Vladimir Mitrović.

Še nekaj o lični knjižici. Ona lična knjižica, ki vsebuje seznam ljubljancov, ki so se poslužili predpisa volilnega zakona, da ni volilne dolžnosti in pa da glasujejo lahko po svobodni volji, ter niso volili, je vzbudila več zanimanja kakor pa ga je »skromni« izdajatelj pričakoval. V

»Slov. Narodu« z dne 13. t. m. izjavlja spet Narodna tiskarna, da ona knjižice ni izdala ter da tudi ni prevzela nikake odgovornosti za avtorstvo njene vsebine. Knjižica je bila po tej izjavi tiskarne tiskana po naročilu glavne volilne pisarne. Mi pripomnimo k temu še to-le: Ako poznamo pri nas prav zakon o tisku, ne sme v Jugoslaviji iziti nobena tiskovina brez navedbe izdajatelja in njegovega zastopnika. Ta knjižica je brez tega. Skromni ali pa sramežljivi izdajatelj se ni podpisal.

Agitatorji novoustanovljene stranke med rudarji. Dne 9. t. m. je imel v Trbovljah poslanec prof. Paulič shod, na katerem je poročal o svojem dosedanjem delovanju ter h koncu pozval navzoče rudarje, da pristopijo k novoustanovljeni stranki, ki se kakor znano imenuje »Jugoslovansko-radikalna kmečka demokracija«. K besedi se je oglasil tudi s. Arh, ki je v daljšem govoru obrazložil stališče delavstva napram državi, režimu in strankam. Rudarji se ne morejo pridružiti novoustanovljeni stranki, ker se interesi in pa mišljenje rudarjev ne krijejo z načeli nove državne stranke.

Še vedno strašijo čudeži in božje sode ter naklonjenosti... Vsem našim čitateljem bo še v spominu velika katastrofa, ki je zadela francoske delavske zadrugarje, ki so se podali 14. junija m. l. na izlet na morje s parnikom »St. Philibert«. Ves svet je pretresel tragičen konec izleta dece in dognano je, da je bil vzrok katastrofi prenatrpanost starega parnika, ki ni mogel na viharjem morju kljubovati valovom. Koliko sto in tisoč takih in sličnih nesreč se je že dogodilo in tudi ta nesreča je našla povsem logično, stvarno in naravno utemeljitev. Nihče je ni izrabljaj, vsi so nesreče samo pomilovali. Ne pa tako naš slavni bogu služeči in bogu dopadljivi list »Bogoljub«. Temu še v eni zadnjih številki ne dajo ubogi otroci miru in priobčijo je sledeče skrpucalo o nesreči: »Božja sodb«. — V spominu je gotovo še čitateljem »Bogoljuba«, kaka usodna nesreča je zadela številne izletnike parnika »St. Philibert«, ki se je v nedeljo, dne 14. junija t. l., potopil blizu francoskega mesta Nantes. Več 100 oseb je utonilo. Katoliški list »La Croix« daje sedaj to-le pojasnilo: Omenjeni dan je bila napovedana procesija sv. Reš. telesa. Svobodomiselnim časopisje je pozivalo starše, naj odtegnejo svoje otroke tej »klerikalni demonstraciji« (tako so označili brezbožneži procesijo z najsvetejšim) na

Borba avstrijske socialne demokracije.

Pripravljeni tudi na skrajnost.

Strankino načelstvo avstrijske socialne demokracije je te dni izdalo z ozirom na nove dogodke oklic, v katerem pravi med drugim:

Policija je včeraj na podlagi nekega sodnega odloka vdrla v otakrinski delavski dom in je tam zaplenila orožje.

Za orožarne fašistov vlada ve. A orožja ne išče in ne najde! Če se pa delavstvo, če se republikanci oborožujejo z namenom, da bodo čuvali ustavni red republike in svobodo nemškoavstrijskega ljudstva proti fašističnim veleizdajalcem, tedaj gredo pa sodnije in oblasti na lov za orožjem!

Dne 13. septembra so imeli pučisti na Štajerskem stotine strojnih pušk in tisoče vojaških pušk. Tega orožja oblasti niso zaplenile! Žandarmerija in oblasti so ščitile pučiste, da so mogli svoje orožje zopet spraviti na varno. Orožje pa, ki naj brani republiko pred pučisti, to da oblast zapleniti!

Na vsakem zborovanju trdi Starhemberg, da bodo fašisti v kratkem z oboroženo silo strmoglavili republiko. Nihče, nobeno sodišče in nobena oblast, ne ovira fašistov v njih mrzličnem oboroževanju.

Dokler se bodo ti oboroževali proti naši svobodi, se bomo oboroževali tudi mi, da bomo mogli braniti svojo svobodo.

ta način, da se udeležijo z mladino izleta na morje, in sicer na parniku »St. Philibert«, ki je bil v ta namen najet. Šestletna deklica se je branila, da bi šla na izlet: hotela je na vsak način k procesiji. Starši so se vdali — in bili so tako rešeni. Uradna preiskava je ugotovila, da so se našli na parniku praporčki z bogokletnimi napismi. Kakor se je izvedelo, je bilo vse pripravljeno za obhod na krovu ladje za smesenje zakramentalne procesije. Pol ure poprej, preden se je procesija začela, se je parnik potopil... — Mrtvi se ne morejo braniti, to ve tudi uradništvo »Bogoljuba«. — Kaj naj rečemo na take trditve v 20. stoletju, ki jih vidimo v naslovu? Drugega ne, kot pomilovati je treba nesrečne čitatelje, ki se jih pita s takimi »dokazi« in katerim naj se vera na ta način dviga — in pa blagrovati je treba ono ubogo in z malim zadovoljno glavo, ki v to verjame in si kaj takega dopušča. Ne bomo odgovarjali na trditve katoličnikov, ker niti ne vemo, koliko je resnična ta zadeva: čitali smo nešteto poročil o izletu v vse mogočene, zlasti zadržnem tisku, vendar ta »Bogoljubova« ali »La Croixova« vest prva omenja tak-le namen izleta. Na to natolcevanje odgovarja zdrava pamet slehernega človeka sama! Je pa razumljivo, da je treba zdaj, ko vera peša, ko se »materializem« med ljudmi neznansko širi, tudi na tak način — agitirati. — Ali je zadnja nesreča, ki se je pripetila v Vatikanu, tudi posledica božje kazni? Kakor znano, se je tamkaj vdrl strop vatičanske knjižnice, pri kateri prišli je izgubilo življenje pet ljudi, med temi tudi duhovniki iz najbližje okolice sv. očeta. Naj nam uradništvo »Bogoljuba« pojasni, kako si ono tolmači to hudo nesrečo na tako svetem mestu kot je Vatikan. Če bi se taka nesreča dogodila v stanovanju kakšnega svobodomiselnca, bi »Bogoljub« brez dvoma napisal: »Ljudje, glejte, prst božji!« — Pravkar poročajo iz Lurda o novem čudežu. 47 letna žena, ki je bila bolna za kronično sladkorno boleznijo in ji vsa zdravila in zdravniki tega sveta niso pomagali, je menda po samem vstopu oz. omočenju z vodo, ki teče v čudodelni votlini, ozdravila in je danes zdrava kakor že davno ne. Seveda so to »stvar« porabili za ogromno reklamo in »kšeft« v Lurdu spet cvete in nese. »Vernikov« je tam kljub krizi dovolil in vsakdo upa, da bo doletel tudi njega čudež ozdravitve. Pravilno dostavlja sodružna »Volksstimme« k poročilu o tem načinu reklame, da je čudno, da kak lurdski čudež preko noči ne odpravi gospodarske krize, ki vse človeštvo tako biča. Bi bilo tudi za lurdski kšeft boljše! O Lurdu in njegovih čudežih lahko prečitamo dr. Roubyjevo »Lurško pravljico« ali pa Zolajev roman »Lourdes«, pa bomo poučeni o vsem najbolje. V ostalem je pa treba pač obžalovati klerikalni tisk, da smatra ljudi današnje dobe za tako naivne in da na ta način hoče širiti zanimanje za vero in božji strah. Zame je to protigigancija, kajti take trditve so jasna pregreha proti božji zapovedi iz skupine »Ne govori neresnice!« —

Srbski škof dr. Nikola Velimirović je te dni izdal knjigo »Rat i biblija«, v kateri trdi, da je vojna neobhodna posledica tega, da ljudje zapuščajo boga. Nad grešni svet mora priti vojna kot kazen za grehe. Če se evropski narodi ne bodo spametovali, bo bog izročil svojo šibo v roke Azijatom, da jih

Stevan Galogaža:

Marija Roux.

(Konec.)

Iz tiste siromašne Marije Roux, ki se je hotela radi ljubezni vreči v morje, je postala resna in vedra Marija delavka. Razumela je, da je delo za osvobodjenje siromašnih lepši in boljši posel kot osebne ljubezenske skrbi, in da se more delavec osvoboditi vsake bede le v skupnosti z vsem ostalim delavstvom. Občutki so se izmenjali: namesto malega in nezavednega prebivalca Francije je postala Marija veliki in zavedni prebivalec globusa. In niti malo je ni vznemirilo, ko je dopoldne enajstega novembra tega leta prišla v zapor. Smejala se je, ni je bilo sram kot svoje dni in čelo je imela dvignjeno. Kako se je to zgodilo?

Ta dan so zazvenele sirene po vseh pariških fabrikah. Zvonovi so zvonili in čulo se je grmenje topov. Iz daljave so prihajali glasovi godbe. A ulice? Če ste stopili iz hiše, se vam je zazdelo, da so vsi ljudje ponoreli. Toliko je bilo ljudi, da ste jedva kam prišli. Ljudje so kričali,

jokali, se objemali, poljubljali, letali, plesali po ulicah, mahali z zastavicami ali jih obešali po hišah. Ljudje, ki se nikoli dotle niso na svetu videli, so se poljubljali in objemali. Bilo je videti zdaj kot radost, zdaj kot blaznina. To jutro je bilo v nekem vagonu podpisano premirje in brezmislno klanje je bilo ustavljeno. Telefonično so javili to vest v Pariz, kjer je nastal ta delirij veselja. Skraja je to bilo spontano, samo zato, ker je bilo konec vojne. V tem veselju so sodelovali vsi. Potem so veliki časopisi tolmačili, da je to kapitulacija Nemčije, da je končano »avec le Boche« in da je to zmaga »francoske civilizacije nad nemškimi barbari«. Navdušenje je tedaj v Parizu zavzelo ožji obseg, ker so od tako razloženega navdušenja odpadli mnogi delavci. Potem so prišla pogajanja o miru: navdušenje se je še bolj zožilo, postalo je privatna stvar bogatejše francoske družbe.

Marija je to jutro odšla nekoliko prej iz municijske fabrike. Veselje je bilo splošno, samo lastniki fabrike so bili nekam zamišljeni. S tovarišicami je Marija stopila v metró, ki jih je prepeljal do Dantonovega spo-

menika. Tudi one so se pomešale v spreved, ki je norel od veselja, da je konec vojne. Naročeni in poslani govorniki so se pojavljali drug za drugim. Toda v Marijinem očesu je bila solza, a v srcu nepopisna jeza. Ko je neki elegantno oblečeni gospod imperialistično pripovedoval o svetovni važnosti francoske civilizacije in o barbarstvu Nemcev, je ostro zakričal neki glas:

»Naj živi nemški proletariat, proč z imperialističnimi agenti!«

To je bila Marija. Dve uri kesneje je sedela v zaporu. Zdaj ni več odgovarjala tista sentimentalna in zmedena Marija, ki svoj čas ničesar ni vedela. Zdaj so ji bile oči vedre, ponos krepak in zavednost kot jeklo. Za ta glas njene zavednosti ji niso mogli nič. Izpraševali so jo in lovili, da bi našli kaj proti njej, da bi jo kaznovali, pa ni bilo ničesar. Uradnik, ki je na račun trupel pri Soissonu in Verdunu napravil karijero, jo je nejevoljen izpustil. Ko so naslednji dan govorili o tem v fabriki, so se vsi smejali. Marija pa je duhovito pripomnila, da so jo zaprli radi premalo luči.

(Prevedel Mile Klopčič.)

Čitaj in razširjaj naš list! Potrebno je to, da vemo, kdo smo in kaj hočemo! Nosi še to žrtev, kakor jih nosiš že celo breme in vedi, da je boj delavstva tesno zvezan s trpljenjem in nado na boljšo bodočnost!

kaznuje. Tudi odrešenik sam je za vojno, kot zadnje nadnaravno sredstvo, da se ljudstvo spametuje. Nasprotno s tem pa anglikanski škofje na podlagi svetega pisma zametujejo vsako vojno in postavljajo svetovni mir za edino voljo boga. Katoliški krogi pa razlagajo, kar se tega tiče, sveto pismo po dani situaciji in konjunkturi.

Rodbinska tragedija. Na Bledu je v pondeljek ponoči ustrelil v svoji vili lesni trgovec inž. Klimek svojo ženo, sedemletnega sinčka in sebe. Ali so vzrok čina gospodarske ali rodbinske zadeve, ni znano.

Albanija in Bolgarija. Albanija in Bolgarija sta sklenili prijateljsko pogodbo. Pogodba ni le iskanje stikov iz gospodarskih razlogov, marveč je plod italijanske zunanje politike.

Groß Bethlen pri Mussoliniju. V Italiji so povedali grofu Bethlenu, da bi bilo jako pametno, če bi se dosegel sporazum med Madžarsko in Rumunijo. V Italiji upajo, da na ta način omajajo malo antanto.

V dunajskem otakrinskem delavskem domu je oblast dne 12. t. m. zaplenila 40.000 patron za puške in strojnice ter tri zaboje ročnih granat. Pri fašistih, ki so popolnoma oboroženi javno, pa oblasti ne najdejo ne pušk, ne streliva in niti topov. Najbrže tudi pri republikanski brambi ne bodo vsega našle.

Heimwehrovci zopet groze. Star-hemberg je poslal kanclerju Bureschu pismo, v katerem zahteva, da Avstrija ukine vse trgovske pogodbe, ki jih je sklenila s sosednjimi državami, in sklene nove, po heimwehrovskih smernicah. Sicer grozi, da bodo Heimwehri vprizorili pohod na Dunaj, da vlado prisilijo k temu. »Arbeiter Zeitung« ugotavlja, da je to posledica, ker vlada tako miho postopa s pučisti od 13. septembra in jim sama daje potuho, svari pa Heimwehrovce pred nepremišljenimi koraki, ker bi znali slabše odrezati kakor 13. septembra.

Dr. K. Baxa zopet praški župan. Dne 12. t. m. je bil v drugi volitvi četrtič izvoljen za praškega župana. Baxa je praški župan od leta 1919.

Ali Hindenburg še ostane? Letos poteče štiriletna doba predsedništva Hindenburga. Zmerni republikanski krogi bi radi videli, da bi ostal kot predsednik še naprej, ker se je izkazal še precej nepristranskega. Ravno zato se je pa zameril Hitlerjevemu in Hugenbergovemu. Brez njihove pomoči pa parlament ne spravi skupaj potrebne večine, da bi Hindenburga ponovno izvolili predsednikom. Zato nameravajo razpisati tozadevne splošne volitve, o čemur pa zopet Hindenburg ne mara ničesar slišati, češ, da ne mara postati objekt ostrega volilnega boja, ki se ga pričakuje.

Protifuror Francije. Francozi se kar ne morejo potolažiti radi drzne izjave nemškega kanclerja Brüninga, da Nemčija ne bo več plačevala reparacij. Sedaj je nemška državna banka pri banki za mednarodna plačila v Baselu zaprosila za podaljšanje rediskontnega kredita v znesku 100 mil. dolarjev, kar pa so Francozi v upravnem odboru te banke odločno odklonili.

V Lausanni ne bo enotnega nastopa. Francozi so zelo hudi na Angleže, ker jih ne morejo pregovoriti, da bi z njimi enotno nastopali na reparacijski konferenci v Lausanni za tezo, da mora Nemčija še nadalje plačevati reparacije. Angleži smatrajo, da bi bilo bolje, če bi se vsi vojni dolgovi sploh črtali, ker upajo, da se bodo na ta način rešili tudi svojih dolgov v Ameriki.

Atentat na italijanskega konzula v Parizu. V petek, dne 8. t. m., je bil v Parizu izvršen atentat na italijanskega poslanika Gentile. Atentat je izvršil italijanski emigrant Rescisu, ki je oddal več streliv na kon-

Ljubljana.

Proračun ljubljanske mestne občine. Na proračunski seji ljubljanske občine dne 12. t. m. je bil po daljši debati soglasno sprejet proračun mestne občine. Potrebščin izkazuje 47.644.728 Din, pokritja pa 47.141.201 Din. Primanjkljaj 503.527 Din se bo pokrili s prilhranki, oziroma s proračunsko rezervno.

Zborovanje stanovanjskih najemnikov, ki se je vršilo v torek v dvorani hotela Union, je sprejelo resolucijo, v kateri zahteva 35 do 50 odstotno znižanje najemnin.

VII. delavski prosvetni večer Delavske kulturne zveze »Svoboda« in Delavskega glasbenega društva »Zarja« se je vršil v sredo zvečer v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Prostorna dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Prireditelj je uspela do precizne dovršenosti. Občinstvo je s popolnim umevanjem sledilo sporedu ter prirejalo ovacije »Zarji«, tenoristu Slanovcu, sopranistki Anici, baritonistu Oblaku, spremljevalkam na klavirju ter Mihevčevemu predavanju. Posebno veselila nas je izredna pozornost navzočih, kar najbolj potrjuje, da je bil spored lep in dražestno izvajen ter da ima naš narod razumevanje za lepo glasbo in petje. Vsi, ki so ta večer sodelovali, naj bodo uverjeni, da imajo med nami hvaležno publiko, ki je na tem večeru v popolni meri pokazala svojo zahvalnost vsem.

Maribor.

Redukcija mezd v tekstilni tovarni Doctor & drug. Vodstvo tekstilne tovarne Doctor & drug v Mariboru je te dni sporočilo delavstvu, ki je zaposleno v sukarini (Spullerei), da se bodo 18. t. m. znižale mezde za 10—15 odstotkov. Tvrdba Doctor & drug, ki zaposluje čez 900 delavcev, je last inozemca g. dr. Zuckerja, ki se je baš sedaj mudil več tednov v Mariboru. Delavstvo je radovedno, kdo je odredil to redukcijo plač, ali je to bil dr. Zucker sam, ali je vodstvo tovarne storilo to na lastno pest. Naš list se je že večkrat bavil s plačami tekstilnega delavstva v naši državi, ki so skrajno nizke, medtem ko tovarnari, po večini inozemski kapitalisti, odnašajo iz države ogromne dohodke, ki jih donosajo tovarne. Vsa boljša mesta v tekstilnih tovarnah so zasedena po inozemcih, takozvani strokovnjaki, a domače delavstvo je zaposleno na najslabših mestih, za kar dobiva naravnost sramotno majhne plače, katere se jim pa hoče sedaj še reducirati. Prizadeto vodstvo bo to svoje postopanje bržčas skušalo opravičiti z gospodarsko krizo, kakor delajo to tudi drugi tovarnari. Znano pa je, da obratujejo tekstilne tovarne v polnem obsegu, ker baš tekstilna stroka uživa visoko carinsko zaščito. Že dosedaj je moralo delavstvo trpeti pomanjkanje, ker je pač izdalo skoraj dve tretjini plače samo za najemnino stanovanj. Kako pa se naj preživlja v bodoče, če se bodo že itak mizerne plače še od 10 do 15 odstotkov znižale? Dr. Zucker in njegovi dobro plačani ravnatelji seveda ne občutijo položaja izstradanega domačega delavstva, njih skrb je le dobiček, katerega kopičijo na račun teh izmoglavljenih kulijev. V zadnjem času so nekatere delavke in delavci zahtevali od tvrdke izplačilo nadurnega zaslužka, kar pa bržčas lastniku tovarne in njegovemu vodstvu ni všeč. Zaradi zahtev po izplačilu nadur se zlasti razburja tudi neki tkalski mojster P., ki podrejenemu delavstvu večkrat predbaca, ako naj bo to njemu v zahvalo, ker je dovolil opravljanje nadur in da so delavci itak več zaslužili, če tudi so bili plačani samo z normalno mezdno. Prepričani smo,

zula in ga ranil. Atentator je bil aretiran.

Zivel Matteotti! Tako so pozdravili v Tunisu italijanski študenti fašističnega ministra Balbota pri prihodu v Tunis. Minister Balbo je bil sokrivec pri zaroti proti Matteottiju.

Radi Mandžurije je Amerika izročila Japonski ostro protestno noto, na katero bo Japonska odgovorila 15. t. m.

Intervencija Sovjetske Unije pri japonski vladi. Sovjetski poslanik v Tokiju je razložil japonskemu zunanjemu ministru položaj v severni Mandžuriji, kjer nameravajo baje ruski beli gardisti s pomočjo Japonske proglasiti republiko belih Rusov. Minister je izjavil, da Japonska nima teh namer, kakor tudi ne hujskati Kitajce proti ruski upravi na mandžurski železnici.

Protifuror v Zedinjenih državah. V Zedinjenih državah v Ameriki je bilo napravljenih na italijanske konzulate v dveh mesecih 25 atentatov.

da se bo tudi ta tkalski mojster v slučaju, če ga tvrdka odpusti, prav rad poslužil zakonite možnosti ter zahteval od tvrdke izplačilo nadurnega zaslužka. Delavstvo si je dolžne nadure moralo pošteno zaslužiti, zato ni dolžno nikomur zahvale; tudi se ni nadurno delo vršilo iz usmiljenja do delavstva, temveč radi dobička, katerega je imelo pri tem podjetje. Delavstvo v tekstilnih tovarnah pa se naj zaveda, da bo le združeno v svoji borbeni strokovni organizaciji zamoglo uspešno braniti svoje pravice.

Učiteljskega naraščaja je preveč. Te dni se je vršil sestanek za ustanovitev društva za pospeševanje trgovskega šolstva v Mariboru, na katerem je med drugimi govoril tudi s. Grčar, ki je v svojem referatu zlasti opozarjal na nadprodukcijo učiteljskega naraščaja. V povojni dobi se je v Sloveniji posvetilo učiteljskemu stanu veliko število mladine, vsled česar morajo mnogi absolventi čakati po več let na nameščenje. Da se zmanjša v bodoče število učiteljskih, bi se naj predvsem odpravila zasebna ženska učiteljska, ki se nahajajo v Dravski banovini.

Strokovni tečaj za organiziranje delavce in delavke, katerega priredita »Strokovna komisija« in »Svoboda«, bo obsegal sledeče poučne predmete:

1. Zgodovina in razvoj delavskega gibanja;
2. socialna zakonodaja;
3. naloge obratnih in strokovnih zaupnikov;
4. naloge funkcionarjev strokovnih in kulturnih organizacij ter knjigovodstvo;
5. govornišvo in dopisovanje.

Ker se je za ta tečaj prijavilo dovoljno število obiskovalcev, se bo prvo **otvoritveno predavanje** vršilo v torek, 19. jan., ob 19. uri, v prostorih **Strokovne komisije** (palača OUZD), Sodna ulica 9, II. nadstr.

Predaval bo s. B. Teplý o pomenu in namenu tega strokovnega tečaja.

Po predavanju se bo določilo dneve in ure nadaljnjih predavanj ter razdelilo predmete na posamezne dneve.

Radi navedenega se pozivajo vsi tisti, ki so se prijavili, da se tega prvega predavanja sigurno udeležijo.

Prispevajte za pomožno akcijo. Nekateri meščani so že prispevali pomožni akciji v naturalijah, vendar dosedanj prispevki za kritje velikih potreb siromašnih slojev ne zadostujejo. Pomožna akcija rabi osobito obleko, perilo in obutev za odrasle in otroke. Mnoge družine imajo obnošene obleke, perilo in obutev, ki jih ne uporabljajo več, ki pa so še v rabnem stanju in bi siromašnim slojem, posebno pa malim otrokom, ki prezebavajo v nezadostnih oblačilih, izbornu služile. Vodstvo pomožne akcije se radi tega obrača na socialno čuteče meščanstvo s prošnjo, da bi pripravilo navedene in podobne predmete do prihodnjega tedna, ko bo mestni tovarni avto s sodelovanjem skavtov po ulicah klical na pomoč in pobiral, kar bodo darovala dobra srca. Dan pobiranja se bo pravočasno objavil. Po možnosti naj se daruje cela oziroma zakrpana obleka, perilo, obutev itd., da se s tem pomožni akciji olajša delo in prihranijo izdatki, pa tudi radi tega, da se bodo predmeti lahko takoj uporabili.

Smrtna kosa. V sredo, dne 13. t. m., je umrl v Smetanovi ulici 52 letni krojaški pomočnik s. Alojz Kokolj. Umrl je bil zvest član svoje strokovne organizacije.

Odhod odličnega železniškega uradnika. Ta teden je bil premeščen iz Maribora v Ljubljano šef progovne sekcije drž. žel. v Mariboru, g. ing. Ivan Leben, ki je služboval na tem mestu od leta 1925. Odličnega šefa bo zlasti težko pogrešalo uslužbenstvo železnice, ki je bilo podrejeno g. ing. Lebnu. G. ing. Ivan Leben je bil namreč sicer strog šef, a pri tem do skrajnosti pravičen na vse strani ter tudi vsikdar globoko čuteč za svoje podrejene železničarje, katerim je šel

Znani zobozdravnik v Jesenicah

Dr. Levec Anton

se je preselil v Maribor in ordinira dnevno v bližini Glavnega kolodvora

Aleksandrova c. 10, Krčevina

Cena: Majhne steklenice Din 10.—, srednje steklenice Din 26.—, velike steklenice Din 52.—. Dobiva se povsod.

po svojih močeh vsikdar in povsod na roko, kolikor je pač mogoče. Preko njegovega praga niso imeli dostopa ne lizini in še manjše denuncijanti. G. šef ni nikdar vprašal železničarja, pri kateri organizaciji je vpisan, ampak gledal le na vestno izvrševanje službe. Zato pa je tudi užival tako pri uradništvu, kot pri podrejenih delavcih neomejeno zaupanje, spoštovanje in je bil kratkoma splošno priljubljen. Železničarji ga bodo ohranili radi tega trajno v najlepšem spominu in mu želijo na pot v novi službi vse najboljše.

Eksekucije. Pri tukajšnjem okrajnem sodišču je bilo lansko leto vloženih 8223 zasebnih rubežnih predlogov in 882 uradnih, torej skupaj 9105. Te številke najbolj jasno osvetljujejo sedanji obupen gospodarski položaj, ki vlada pri nas.

Dr. A. Adler pride v Maribor 14 dni pozneje, nego je bilo prvotno javljeno. Zato se bodo vršila predavanja o individualni psihologiji šele 30. in 31. januarja. O podrobnostih bomo poročali pravočasno.

Letni občni zbor kraj. organizacije Udruga vojnih invalidov se vrši v nedeljo, dne 17. januarja t. l. ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru. Aleksandrova cesta št. 6. Pravico udeležbe imajo samo člani, ki so poravnali članarino in povabljeni.

Nezgoda. Minulo sredo je vsled poledice spodrsnilo Vincencu Lešniku, trgovskemu slugi Konzumnega društva za Slovenijo, ko je dostavljal nakupljeno blago neki stranki v Košakih. Pri padcu si je izvil levo roko. Po zdravniški pomoči v tuk. splošni bolnici, je bil oddan v domačo oskrbo. Ponesrečenemu želimo skorajšnje okrevanje.

Razpis mestnih voženj za leto 1932. Mestna občina mariborska razpiše mestne vožnje za leto 1932. Interesenti dobijo tozadevna pojasnila in tiskovine v mestnem gradbenem uradu, Francišanska ulica 8-I, soba št. 2. Pravilno kolekovane prošnje je vložiti z označbo na kuverti »Mestne vožnje 1932« do 20. januarja 1932 12. ure pri mestnem vložišču.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE SO DOSPELE! Štajerska hranilnica na Slomškovem trgu 6 opozarja sodruge na to.

Opozorilo staršem! Kupujte za svojo deco sedaj za šolo samo pri nas na Slomškovem trgu 6!

Ptuj.

Gostovanje studentske »Svobode«. Dramatični odsek »Svobode« v Studencih pri Mariboru bo gostoval v nedeljo v tukajšnjem gledališču z burko v 3 dejanjih »Trije vaški svetniki«. Začetek ob 4. uri. Apeliramo na vse delavstvo, da polnoštevilno poseti to predstavo.

Trbovlje.

Koncert mladinskega pevskega zbora se vrši v nedeljo, dne 17. jan. 1932, ob pol 4. uri popoldne v »Delavskem domu« v Trbovljah. Da je žel v zunanem svetu veliko priznanje, o tem je že poročal naš list. Dolžnost vsakega Trboveljčana je, da se oddolži delavski požrtvovalni deci s posepom.

Najfinejši rum
na debelo!

Brandy
in vse vrste likerjev itd.

Pristna slivovka
na drobno!

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ulica štev. 9

Telefon štev. 25-80 - Izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupa.

Pismo iz Francije.

Frais Marais, dne 31. 12. 1931.

Ker čitam v »Delavski Politiki« dopise iz vseh krajev Jugoslavije, si štejem v dolžnost, da se tudi jaz po dolgem času zopet oglašim, da bodo čitatelji »Del. Politike« vedeli, da so tudi še onstran meje rojaki-proletarci, ki so šli iskat srečo v tujino, kjer so pa našli tudi samo ono poštast, kateri so se hoteli umakniti doma, namreč »krizo«.

Dosedaj je še nekako šlo, a zdaj že dva meseca delamo samo 18 do 20 dni, pa tudi to še gre, če pomislimo na one tisoče, kateri že mesece in mesece sploh nimajo dela in katerih je že tudi tukaj lepa armada.

Pa pustimo te žalostne novice, ki niso novice, in pogovorimo se kaj bolj veselega, ker jaz nisem rad žalosten. Naše društvo (Jugosl. podp. društvo »Ilirija«) je priredilo dne 26. dec. 1931 prav dobro uspeli družinski večer.

Imeli smo domačo godbo (harmonika in kitara). Vršilo se je obdarovanje otrok. Potem pa sta nastopili Anica Breznikova in Mici

Medvedova s citrami. Čeprav imata vsaka komaj deset let, pa sta vendar igrali nekaj komadov prav brezhibno, da ne rečem umetniško. Vidi se jima, da je v njunih glavicah dober muzikalični talent. Le tako naprej!

H koncu še vsem čitateljem in čitateljicam »Del. Politike« srečno novo leto!

Lenič Edi.

Lepa knjiga.

Znana berlinska založba »Der Bücherkreis«, ki je v zadnjem tromesečju lanskega leta prinesla v svojem zvezku jedrnatoporočilo o našem Cankarju in nekaj uspešnih prevodov v odlomkih iz nekaterih njegovih del, nudi svojim članom izvrstno čtivo. Tako je v prvem zvezku za l. 1932 na kratko prikazana sodobna poljska literatura. Še bolj zanimiv je pogled v zalogo najnovejših knjig. Zaenkrat naj omenimo samo dve deli, ki zaslužita pozornost. To sta Wöhrlejev: Jan Hus, Poslednji dan in pa Banksov: Potrpežljivi Albion.

Jan Hus je zgodovinski roman najčistejšega življenjskega utripa, kakršnih najdemo malo v svetovnem slovstvu. Avtor, ki je živel več časa v Konstanci, v gnezdu nekdanjih Husovih morivcev, nam na 270 straneh napeto opisuje dogodke enega sa-

mega dne. S čudovito spretnostjo in z genijalnim podajanjem nam meče pred oči trilo srednjeveško družbo, katere cvet se je zbral v Konstanci, da prisostvuje cerkvenemu koncilu. Pisatelj je nanizal v romanu toliko živih scen, toliko dogodkov iz takratne družbe, kakor da je pisal najnatančnejšo kroniko. In vendar ni to samo kronika. Je veliko več. Je mojstrovina z najpopolnejšim umetniškim pečatom. — Vse dejanje se opleta okoli Husove osebnosti. Toda Hus ni le junak svojega prepričanja, temveč žrtev človeških zablod, cerkvene nemoralnosti in vladarskih kupčij. Hus mora umreti! Okoli tega gesla poteka življenje, ki ga je Wöhrle zajel najgloblje in ga vtisnil v svojo lepo knjigo.

Kdor hoče roman iz angleškega vsakdanjega življenja, naj prečita »Potrpežljivi Albion«. Dobil bo verno sliko iz socialnih bojev angleškega proletarijata. Velika brezposelnost, borba za mezde v tekstilni industriji, trpljenje mezdnihih sužnjev, nasproti temu pa luksuz, aristokracija in špekulacije, vse to je dejanje romana. Sredi najživahnejšega velikomestnega vrvenja, vsebuječega najtanjše odtiske razrednega boja, pa se odigrava tiha ljubezenska zgodba mladega revolucionarja-agitatorja in pa študentke iz velikomestne družine. Iz romana izvemo o težki poti, na kateri se nahaja angleški proletarijat. Banks opisuje priprosto in živahno, kar se bolj privlači čitatelja h knjigi.

»Der Bücherkreis« nudi svojim članom res prvovrstne knjige. Zato bi priporočali tudi našim ljubiteljem lepega čtiva, da si ogledajo in nabavijo knjige iz te založbe.

—č.

sedaj še niso mogli priti v okoli. Sedaj se je posrečilo ameriškemu profesorju Chersonu, da je ugotovil nje povzročitelja. Cherson se bavi sedaj s pripravljanjem seruma, ki ga bo uporabljal pri zdravljenju.

Meh za smeh.

Hvaležnost. Šolski nadzornik nadzira pri računstvu. Je zelo prijazen gospod in bi rad nadebudnim cvetovom prvega razreda olajšal težka vprašanja. Ko vpraša učiteljica malega Pepčka, koliko je šest manj pet, in Pepček ne zna, pokaže nadzornik, ki stoji za učiteljico, en prst. Pepček pa ga je narobe razumel in prijazno opozori učiteljico: »Gospodična učiteljica, gospod, ki stoji za vami, bi šel rad na stran.«

Izobražena. »Gospodična Elza je starejša kakor vi mislite.« — »Kako veste to?« — »Zadnjič sem jo vprašal, ali je čitala Ezopove basni, in rekla mi je, da jih je kupila takoj ob izidu.«

»Moj prijatelj Slokan, ki je zadnjič umrl, je imel res srečo...«

»Zakaj?«
»Pomisli, ko je zavaroval hišo proti požaru, mu je promptno pogorela. Komaj se je zavaroval proti neugodam, si je že zlomil nogo. Pred dobrim tednom je pristopil k pogrebniemu društvu in tri dni nato je že imel brezplačen pogreb.«

Slovo.

On: »Dobro se imej, in če ti bo ugajalo...«

Ona: »... ti pišem!«
On: »... in če si kaj pozabila...«
Ona: »... ti brzojavim!«
On: »... in če ti denarja zmanjka...«
Ona: »... ti pa telefoniram!«

»Gospod krčmar! V juhi iz volovskega repa plava zob!«
»Se je pa že vol v rep vgriznil, ko so ga zaklali!«

(Iz »Prosvete«.)

Razno.

Francija kupuje kanadsko žito. Francija je kupila v Kanadi večjo množino žita, kar silno razburja Zedinjene države. — Nas pa nič, čeprav imamo dovolj žita, ker ga morda dobimo za svoje slabe zaslužke morda ceneje.

Povzročitelj otroške ohromelosti. Otroška ohromelost je precej razširjena nalezljiva bolezen, ki ji do-

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Za šolo kupujemo samo na Slomškovem trgu štev. 6. Ljudska tiskarna Maribor.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE.	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 320.— do 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
Din
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se boste uverili o resničnosti naših navedb,
Prost ogled, ne da bi se siliš k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

**v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Slomškov trg štev. 6.**

**Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!**

**Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesečni odpovedi.**